

Szelíd tengeren hajózni

Ughy Szabina:
Séták peremvidéken,
Orpheusz Kiadó, 2015.

Öt évvel ezelőtt találkoztam először Ughy Szabina verseivel, egy világhálós irodalmi honlapon. Akkoriban egy vallási hetilap irodalmi szerkesztője voltam, és a napi robot végeztével egy kis szellemi felüdülésre vágytam. A tucatszám beérkező silány kéziratok sivatagában felüdülést hoztak Szabina művei – a valódi költészet öröme járt át.

Lelkes tájékozódásom eredményeként hamar megtudtam, hogy a szerző a nyolcvanas évek derekán született, gyerekkora Somlónálhelyen telt, néhány kilométerre a Somló túloldalán található Iszkáztól, Nagy László és Ágh István szülőfalujától. Az is kiderült, hogy Szabina felsőfokú tanulmányait a Pázmány Péter Katolikus Egyetem magyar–kommunikáció szakán végezte, és bemutatkozó verseskötete azokban a hetekben megjelenés előtt állt, *Külső protézis* címmel. Talán nem a legszerencsésebb kötet cím (ezt utólag a szerző is belátta), de életrajzilag indokolt, megszenvedett. A költők sokféle szenvedélyből és szenvedésből merítenek ihletet – vannak, akik mesterséges mennyországba repítik magukat, mások viszont kényszerű másállapotot kapnak az élettől, betegség vagy tragédia formájában. Ughy Szabina személyiségét, művészi élményanyagát egy súlyos betegség formálta, ám a fiatalon rá mért szenvedés nem eltorzította, hanem megszépítette a lelkét. Egy korábbi publikációjában e szavakkal jellemzi önmagát: „Most azt kéne leírnom, hogy ki vagyok, de egyre inkább csak arra jövök rá, ki nem vagyok. Például nem vagyok pesti, se vidéki. Somlónálhelyen és Budapesten élek, itt-hon és otthon, a kettő csak egymást váltva működik. Írok, verset, prózát, kritikát, mert csak így tudom megérteni azt, hogy ki vagyok, vagy ki nem.”

Második verseskötete, a tavaly kiadott *Séták peremvidéken* szép sikert hozott Szabinának: az eladási kimutatás alapján múlt decemberben az Orpheusz Kiadó nívódíját kapta. E karcsú gyűjtemény (38 fajsúlyosan rövid vers) a világhálós költészeti portálokon is népszerű, például a Drót 2015-ös statisztikája szerint a második legolvasottabb mű. Megérdemelten. Sorai gördülnek, egyetlen jóleső lendülettel olvastatják magukat, tartalmilag pedig koherensek, erőltetett

áttételek és értelmezési csapdák nélkül kínálják magukat. Ughy Szabina nem kötött formákban verselő költő, rímeket elvétve sem használ, a sorok szótagszámát sem számolgtatja. Ez azonban nem okoz bennünk hiányérzetet – lírai alkatához tökéletesen illik a szabadon sodró, mégis fegyelmezetten muzsikáló versbeszéd. A költemény ritmusát, sebességét itt a nyitó sor szabja. Ha például azt olvaszuk, hogy „Egy homlok, egy száj, egy mellkas” (*Láthatatlan*), versbarát rutinunk alapján pergő, rövid versre számíthatunk, még úgy is, hogy kicsit lejjebb a sorok hosszabbodnak, lelassulnak. Ha viszont egy vers felütésében az a ponttal lezárt mondat köszön ránk, hogy „A levágott tulipánok kelyhe csukódik, nyílik” (*Tűlpart*), kimértebb tempóra rendezkedünk be.

Alapvetően intellektuális líra ez, figyelmesen és okosan szemlélődő-tépelődő. Ugyanakkor nem holmi szövegirodalom, korántsem steril – a szerző is jelen van benne, fel-fellebbenti magánéletéről a fátylat, vonzó mértékben ad magából. Feltárulkozásával Ughy Szabina alárendelődik a költészetnek, hiszen a mindennapokban visszahúzódó, szerény, ódzkodik a közszerepléstől. Nem egy intimpistáskodó fajta, és ez így van jól. Ha valaki kizárólag alanyi költészetre szomjazva veszi kézbe ezt a könyvet, csalódott lesz – aki viszont a vallomásos konkrétumok és a filozofikus elvonatkoztatás arányos keverékére vágyik, annak Ughy Szabina műve tökéletes választás.

A kötet tömör versanyagát három ciklusban kapjuk; Hamvas Bélától tudjuk, hogy minden jó könyv három részből áll. A szövegek két központi, egyértelműen beazonosítható helyszíne Budapest, illetve Itália. Ughy Szabina ösztöndíjasként hosszabb időt töltött az olasz csizma sarkán, az ott szerzett élményanyag, még inkább életérzés meghatározó számára. Ez a költészetére is erőteljesen hatott – a *Séták peremvidéken* anyagának kétharmadában szerepel tenger, sziget, hajó, hullámvész, vagy legalább egy halraj. Már-már indokoltabb lenne a *Hajózás peremvidéken* kötet cím... S bár Ughy Szabina jelenleg regényt ír (mindig izgalmas, ha egy költő prózán dolgozik), lelkesen várhatjuk lírájának folytatását, biztos szelet kívánva vitorlásának.

Zsille Gábor

